

§ 17**Riktlinjer för Stockholms stads sociala investeringsfond**

Remiss från kommunstyrelsen (KS dnr 173-968/2015).

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Ärendet

Stockholms stad har inrättat en social investeringsfond. Genom investeringsfonden ska ekonomiska medel föras från kostsamma insatser när problem redan uppstått till kostnadseffektiva förebyggande åtgärder. Investeringsfonden ska komplettera och stödja stadens ordinarie arbete med att förebygga social utsatthet.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar inrättandet av en social investeringsfond och delar stadsledningskontorets uppfattning i alla delar förutom i att ordinarie budget ska justeras efter återföringsperiodens slut. Justeras ordinarie budget efter denna period begränsas de ekonomiska incitamenten på nämndnivå.

Vidare ser förvaltningen, liksom stadsledningskontoret, svårigheter med att mäta de ekonomiska effekterna av en insats då den inte nödvändigtvis uppkommer inom den verksamhet där insatsen genomförs.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 14 januari 2016.

Dnr 1.5.1.-639-2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) yrkade bifall till moderaternas förslag till beslut.

Ledamoten Kerstin Aggefors m.fl. (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ersättaryttrande

Sofia Tahko (KD) anmälde att om hon hade tjänstgjort hade hon ställt sig bakom moderaternas förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de båda förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för moderaternas förslag enligt följande.

1. Delvis godkänna förvaltningens förslag.
2. Därutöver anföra följande:

Social investeringsfond

Det är klokt att finna framgångsrika former för det offentliga att arbeta förebyggande och proaktivt på det sociala området. Modeller som lyckas förena långsiktigt kloka åtgärder med god budgethållning vore till gagn för både den enskilde och för samhället i stort, genom att undvika stuprörstänkande till förmån för långsiktiga åtgärder.

Det krävs dock en hel del förtydliganden och förbättringar av de föreliggande riktlinjerna. För att sociala investeringar verkligen ska ge effekt och innebära konkreta förbättringar krävs att kunskapsbaserade arbetssätt används och att enbart åtgärder som har vetenskaplig evidens får stöd. Vi ser dessvärre en risk i att det sker en politisering av arbetet, då riktlinjerna föreskriver att den sociala hållbarhetskommision som den rödgrönrosa majoriteten har tillsatt ska identifiera angelägna projekt. Om den sociala hållbarhetskommisionen ska involveras i arbetet är det nödvändigt att en mångfald av experter och forskare knyts till kommissionen och att dessa har en bred trovärdighet och i största möjliga utsträckning är politiskt oberoende. De experter som kopplas till kommissionen måste därmed utses efter dialog med samtliga partier.

De inkomna ansökningarna granskas av ett råd för sociala investeringar som vid behov ska ta hjälp av vetenskaplig kompetens. Här krävs en del avgörande klargöranden, främst vad gäller gränsdragningen i ansvaret mellan den sociala hållbarhetskommisionen och rådet för sociala investeringar, samt vilka som ska ingå i det sistnämnda rådet. Och varför ska såväl den sociala hållbarhetskommisionen som rådet för sociala investeringar anlita vetenskaplig kompetens? Det föreligger en stor risk att hela arbetet byråkratiseras. Enligt förslaget ska även två nya heltidstjänster tillsättas på stadsledningskontoret för att samordna arbetet med sociala investeringar.

Enligt riktlinjerna för fonden ska de projekt som får stöd bidra till genomförandet av kommunfullmäktiges mål. Dessa mål är dessvärre otydligt och övergripande formulerade. Det föreligger även i detta avseende en risk för att det sker en politisering och projekt vars inriktning stämmer överens med majoritetens ideologiska utgångspunkter premieras snarare än vetenskapligt förankrade åtgärder.

Stadsdelsförvaltningen konstaterar att det kan vara svårt att beräkna hur stor utgiftsminskning en förebyggande åtgärd innebär. Vi instämmer i denna

synpunkt. Det kan ta lång tid innan effekter syns och de kan, vilket förvaltningen framhåller, uppstå hos andra huvudmän. Det finns därmed en risk för godtycke vad gäller beräkningarna av vilka besparingar som faktiskt uppnås. Här krävs ytterligare förtydliganden. Det är även viktigt att tydligt klargöra att den förvaltning som ansvarar för ett projekt enbart ska återbetala de besparingar som har uppstått inom den egna förvaltningen.

Enligt riktlinjerna ska de inkomna ansökningarna analyseras utifrån ett genusperspektiv. Att välja ut just denna faktor är inte oproblematiskt. Självfallet ska de sociala investeringarnas sammantagna effekter gynna såväl kvinnor som män. Det finns dock en rad andra perspektiv som i så fall borde beaktas, till exempel ett åldersperspektiv eller om en åtgärd även gynnar personer med funktionsnedsättningar. Den vetenskapliga grunden måste stå i centrum för allt arbete med sociala investeringar. Först därefter, om två projekt har likvärdig evidens, bör ytterligare faktorer beaktas.

Det är avslutningsvis viktigt att det civila samhället kan delta på samma premisser som kommunala verksamheter. En möjlighet att involvera det civila samhället ytterligare är att staden som komplement till den sociala investeringsfonden ser över möjligheten att även arbeta med så kallade ”social impact bonds” där de investerare som uppnår det resultat staden efterfrågar återfår insatsen samt en viss avkastning. Detta innebär att investeraren står för risken och att staden enbart behöver utbetala medel om efterfrågat resultat har uppnåtts.

Särskilt uttalande

Ledamoten Kerstin Aggefors m.fl. (S), ledamoten Demba Bah m.fl. (MP) och tjänstgörande ersättaren Anki Erdmann (V) lämnade ett särskilt uttalande.

Stadsledningskontoret föreslår en modell som innebär att medel återförs till fonden motsvarande den utgiftsminskning som uppstått till följd av insatsen. Vi ställer oss mycket tveksamma till den modellen. Vi instämmer i att det är viktigt att skapa incitament för att initiera projekt som ger effekt. Men vad innebär ett återföringskrav och återföringsperiod på 6 år? Vilka konsekvenser får det för vilka projekt som kommer att beviljas? Många sociala investeringar visar på resultat över en längre tid och vi eftersöker en modell som genererar en bredd av projekt och där återföringskrav inte står i centrum. Ser vi på hur andra kommuner jobbat med frågan så är modellen med återföringskrav inte en självklarhet.